

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
 Gemeente Almelo
 Postbus 5100
 7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Doorkiesnummer

Behandeld door
 W.S. Karperien

Datum
 30 oktober 2018

Onderwerp
 Septemercirculaire gemeentefonds 2018

Geachte raadsleden,

Op Prinsjesdag is de septemercirculaire 2018 gepubliceerd. In de septemercirculaire worden gemeenten geïnformeerd over gemeentefondsuitkeringen. De ontwikkeling van de algemene uitkering, de belangrijkste uitkering binnen het gemeentefonds, volgt voor een groot deel de mutaties in de Rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'trap op – trap af' hebben wijzigingen in de Rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds wordt accres genoemd. Vanaf de maartcirculaire 2018 geldt voor de berekening van het accres een brede basis. Daarmee wordt verondersteld dat de ontwikkeling van het accres stabiel is dan afgelopen jaren. Toch voorkomt deze brede basis niet dat het accres 2018 met ongeveer 0,9 miljoen euro naar beneden is bijgesteld.

In het vervolg van deze raadsbrief zullen wij op hoofdlijnen de financiële effecten van de septemercirculaire toelichten en de belangrijkste ontwikkelingen bespreken. In de bijlage vindt u een korte toelichting op de reserveringen uit de septemercirculaire 2018.

Financiële effecten septemercirculaire negatief

In de septemercirculaire 2018 is de uitkering van het gemeentefonds (bruto effect) in 2018 1,5 miljoen euro lager dan in meicirculaire 2018. De jaren erna is de uitkering hoger dan in meicirculaire, variërend van 152.000 euro in 2019 tot circa 400.000 euro in 2020 en 2022.

Het netto effect waarbij rekening wordt gehouden met de reserveringen is voor alle jaren negatief. In 2018 is het netto effect ten opzichte van de meicirculaire 2018 1,6 miljoen euro nadelig. Voor de jaren 2019 tot en met 2022 is het netto effect ook nadelig, maar minder fors dan in 2018.

(bedragen x 1.000 euro)	2018	2019	2020	2021	2022
Uitkering gemeentefonds meicirculaire 2018	158.098	160.976	164.565	167.562	170.999
Uitkering gemeentefonds septemercirculaire 2018	156.589	161.128	164.995	167.779	171.399
Bruto effect septemercirculaire 2018	-1.509	152	430	217	400
	nadeel	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel
<i>Totaal reserveringen*</i>	<i>90</i>	<i>557</i>	<i>548</i>	<i>535</i>	<i>555</i>
Netto effect septemercirculaire 2018	-1.599	-405	-118	-318	-155
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel

De effecten in 2018 zullen met het verzamelbesluit 2018 ten laste worden gebracht van het begrotingsaldo en daarmee ten laste van de algemene reserve. De effecten voor 2019 verwerken we via het verzamelbesluit 2019 en de gevolgen voor latere jaren betrekken we bij de actualisatie van de meerjarenraming bij de perspectiefnota 2019.

Toelichting 2018

Uit de septembercirculaire blijkt dat een deel van de voorgenomen Rijksuitgaven 2018 worden doorgeschoven naar 2019. Hierdoor wordt het accres voor de gemeente Almelo in 2018 met ongeveer 0,9 miljoen euro structureel naar beneden bijgesteld. Daarnaast is in 2018 de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds voor de gemeente Almelo met ongeveer 0,7 miljoen euro verlaagd, doordat gemeenten meer hebben gedeclareerd dan was voorzien in de meicirculaire 2018. Hogere declaraties bij het BTW-compensatiefonds resulteren in lagere ruimte onder het plafond. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds, maar bij het overschrijden van het plafond komt het verschil ten laste van het gemeentefonds.

Toelichting 2019

Zoals hierboven gesteld is een deel van de Rijksuitgaven doorgeschoven naar 2019, waardoor het accres in 2019 structureel met 0,9 miljoen euro naar boven is bijgesteld. De VNG spreekt de verwachting uit dat een deel van het hogere accres in 2019 door onderuitputting van het Rijk opnieuw zal worden doorgeschoven. We nemen kennis van deze verwachting van de VNG, maar vooralsnog vertalen wij dit niet financieel. Bij de meicirculaire 2019 is er meer zicht op de ontwikkeling van de Rijksuitgaven en daarmee van het accres. Over de eventuele financiële consequenties zullen we u te zijner tijd nader informeren.

Verder resulteert een uitneming in de septembercirculaire voor uitvoeringskosten pgb (persoonsgebonden budget) van de Sociale Verzekeringsbank in een lagere uitkering van 200.000 euro. Ten slotte zijn er in 2019 diverse bijstellingen waartegenover reserveringen staan, zoals de toekenning van de volumegroei 2019 voor Beschermd wonen van 409.000 euro. Dit heeft tot gevolg dat de uitkering van het gemeentefonds stijgt, maar niet leidt tot een positief netto effect. De posten lichten wij in de bijlage reserveringen septembercirculaire 2018 kort toe.

Toelichting 2020 tot en met 2022

Voor de jaren 2020 tot en met 2022 zijn de mutaties in het accres beperkt in omvang. De hogere uitkering in die jaren wordt hoofdzakelijk verklaard door posten waartegenover reserveringen staan.

Overige onderwerpen

Loondispensatie gaat niet door, mogelijkheid extra beschutte werkplekken vervalt

In het Regeerakkoord is opgenomen dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om voor mensen met een beperking extra beschutte werkplekken te organiseren, maatwerk te bieden richting werk of werkgevers te "ontzorgen". De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft geconcludeerd dat het invoeren van loondispensatie in de Participatiewet niet de gewenste vereenvoudiging brengt. Nu de invoering van loondispensatie niet doorgaat, vervallen ook de extra middelen voor de mogelijkheid van extra beschutte werkplekken. Daarentegen wordt gestart met een breed offensief om mensen met een arbeidsbeperking die langs de kant staan aan het werk te helpen. Kern van het offensief is dat het kabinet gaat inzetten op het vereenvoudigen van regels voor werkgevers, het lonend maken van (meer) werken voor mensen met een beperking, ook als zij in deeltijd werken en ervoor zorgen dat werkgevers en mensen die op zoek zijn naar een baan elkaar beter gaan vinden.

Evaluatie verdeelmodellen sociaal domein

De verdeelmodellen sociaal domein worden geëvalueerd. Dit moet leiden tot een integrale verdeling van de middelen per 2021. In de septembercirculaire worden daarvoor de processtappen beschreven.

Decembercirculaire 2018

In december zal op basis van de Najaarsnota van het Rijk, ter afronding van het lopende jaar de decembercirculaire 2018 worden gepubliceerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen

Bijlage reserveringen septembercirculaire 2018

(bedragen x 1.000 euro)		2018	2019	2020	2021	2022
I	Algemene reserveringen					
a	Mutatie behoedzaamheid (% extra accres)			-8	-21	0
II	Taakmutaties					
b	Aanschaf leesloeps stembureaus	2				
c	Toezicht en handhaving kwaliteit peuterspeelzalen	3	8	8	8	8
d	Rijksvaccinatieprogramma	0	140	140	140	140
e	Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	0	-18	-18	-18	-18
f	Academische component kinder- en jeugdpsychiatrie	0	-27	-27	-27	-27
g	Toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang	0	48	48	48	48
III	Mutaties Integratie - en decentralisatie uitkeringen					
h	Wet maatschappelijke ondersteuning	-15				
i	Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-2	-2	-2	-2	-2
j	Bonus beschut Werken (DU)	3				
k	Wmo begeleiding - Beschermd wonen (IU)	0	409	409	409	409
l	Participatie (IU)	99	-1	-2	-2	-3
Totaal		90	557	548	535	555

Toelichting

Hieronder volgt een toelichting op de grootste reserveringen:

I Algemene reserveringen

a Mutatie behoedzaamheid (% extra accres)

Vanuit een behoedzaam financieel beleid wordt een deel van het toekomstig accres gereserveerd om (meerjarige) schommelingen op te vangen. Hierdoor wordt de meerjarenraming minder afhankelijk van mutaties in de algemene uitkering.

II Taakmutaties

b Aanschaf leesloeps stembureaus

Om de toegankelijkheid van de verkiezingen te vergroten is het verplicht om vanaf 1 januari 2019 in alle stembureaus een leesloop aanwezig te hebben. Hiervoor heeft het Rijk in totaal 479.000 euro beschikbaar gesteld, waarvan 2.000 euro bestemd is voor Almelo.

c Toezicht en handhaving kwaliteit peuterspeelzalen

Voor de extra kosten die samenhangen met de uitbreiding van de taak van de GGD door de aanpassing van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie zijn extra middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor Almelo gaat het om 3.000 euro in 2018 en 8.000 euro in de jaren erna.

d Rijksvaccinatieprogramma

In de decembercirculaire 2016 is aangekondigd dat het Rijksvaccinatieprogramma wettelijk verankerd wordt in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Met deze wetwijziging wordt een deel van de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten gebracht. Het jaar van invoering daarvan is 1 januari 2019. Om die reden worden in de septembercirculaire 2018 de middelen structureel overgeheveld naar het gemeentefonds. Voor Almelo gaat het om 140.000 euro structureel.

e Jeugdhulp aan kinderen in een AZC

Vanaf 2019 worden gemeenten volledig verantwoordelijk voor de organisatie en financiering van de jeugdhulp, inclusief de jeugd-ggz, aan kinderen in een AZC. Voor de financiering van deze taak wordt een aparte decentralisatie-uitkering ingesteld. Het binnen het gemeentefonds beschikbare bedrag van 3 miljoen euro wordt daartoe structureel overgeheveld vanuit de algemene uitkering naar deze decentralisatie-uitkering. Bij meicirculaire 2019 zullen ook de beschikbare middelen van de begroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid worden toegevoegd aan deze decentralisatie-uitkering.

In de decembercirculaire 2018 zal, op basis van voorlopige cijfers van het aantal kinderen dat verblijft in een AZC, de voorlopige bedragen voor 2019 worden opgenomen. In de decembercirculaire 2019 zullen die bedragen definitief worden bepaald op basis van het daadwerkelijk aantal kinderen.

f Academische component kinder- en jeugdpsychiatrie

Er is breed geconstateerd dat de directe bekostiging via de gemeenten van de academische functie van de academische centra voor kinder- en jeugdpsychiatrie te kwetsbaar is geworden. Dit geldt specifiek voor die academische centra waarvan de financiering niet volledig via het Landelijk Transitiearrangement verloopt. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de VNG hebben om die reden besloten om vanaf 2019 de academische functie van de vier academische centra Accare, de Bascule, Curium en Karakter vanuit vier accounthoudende gemeenten te financieren. De accounthoudende gemeenten zijn respectievelijk Groningen, Amsterdam, Leiden en Nijmegen. Hiervoor wordt vanuit het subcluster jeugdhulp 4,41 miljoen euro overgeheveld naar de integratie-uitkering Voogdij/18+ en specifiek aan deze vier gemeenten toebedeeld. Dit betekent voor Almelo een verlaging van de uitkering met 27.000 euro.

g Toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang

Het Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid en de VNG hebben afgesproken dat vanaf 2019 vanuit de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters 10 miljoen euro beschikbaar wordt gesteld voor de toezicht en handhaving op kinderopvang en gastouderopvang. Voor Almelo gaat het om een bedrag van 48.000 euro structureel.

III Mutaties Integratie - en decentralisatie uitkeringen

h Wet maatschappelijke ondersteuning

De verdeling voor 2017 en 2018 is ten opzichte van de meicirculaire 2018 gewijzigd door het gebruik van actuelere maatstafaantallen. De uitkering over 2017 is definitief geworden, wat resulteert in verlaging van de uitkering met 15.000 euro in 2018. Vanaf 2019 maakt de integratie-uitkering Wmo onderdeel uit van de algemene uitkering.

I Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)

De verdeling voor 2018 is ten opzichte van de meicirculaire 2018 gewijzigd door het gebruik van actuelere maatstafaantallen. De uitkering voor 2019 en verder is gelijkgesteld aan de uitkering voor 2018.

j Bonus beschut Werken (DU)

Op het beschikbare budget 2018 voor de decentralisatie-uitkering Bonus beschut werken is een bedrag overgebleven van 12,153 miljoen euro. Het kabinet heeft, mede naar aanleiding van een toezegging van de Staatssecretaris van Sociale zaken en Werkgelegenheid aan de Tweede Kamer besloten dat de resterende middelen voor de gehele looptijd van de bonusregeling beschikbaar blijven voor gemeenten. Voor 2018 betekent dit dat het bedrag van 12,153 miljoen euro wordt toegevoegd aan de integratie-uitkering Sociaal domein, onderdeel Participatie. Voor Almelo gaat het om een bedrag van 3.000 euro in 2018.

k Wmo begeleiding - Beschermd wonen (IU)

De volumegroei 2019 voor Beschermd wonen toegekend. Voor de centrumgemeente Almelo betreft het 409.000 euro structureel.

l Participatie (IU)

De maatstafgegevens voor het onderdeel Begeleid werken van de Integratie-uitkering Sociaal domein onderdeel Participatie zijn beperkt aangepast.